

Meldcode Kindermishandeling en huiselijk geweld

Samenwerkingschool Op Wier

Juni 2025

Inhoud

Wet verplichte meldcode	3
Basismodel meldcode	3
Meldrecht	3
Stappenplan meldcode	4
Heb jij vermoedens van huiselijk geweld of kindermishandeling?	4
STAP 1: Breng signalen in kaart	4
STAP 2: Overleg met een deskundige collega of Veilig Thuis	4
STAP 3: Praat met ouders en het kind	4
STAP 4: Weeg het geweld	4
STAP 5: Beslis: Is melden nodig? Is hulpverlening nodig?	4
Hoe deze stappen op sws OpWier doorlopen worden:	5
Wat is de kindcheck?	6
Professionals die met kinderen werken	6
Het afwegingskader in de meldcode	8
Normen	9
Wettelijke verplichtingen	10
Bijlagen	11
Bijlage 1 Zo voer je een kind check uit	11
Bijlage 2 Links naar extra informatie en tips	11
Instemming MR	11

Wet verplichte meldcode

Sinds 2013 is de Wet verplichte meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling van kracht. Die wet houdt in dat alle organisaties die werken met kinderen en volwassenen een meldcode moeten hebben en medewerkers in staat moeten stellen daarmee te werken. Het doel van de meldcode is professionals te helpen eerder en beter te handelen als zij vermoeden dat een gezinslid thuis mishandeld, verwaarloosd of seksueel misbruikt wordt. Uit onderzoek weten we namelijk dat professionals die met een meldcode werken drie keer vaker en sneller stappen zetten dan professionals die geen meldcode gebruiken. Deze stappen leiden niet per definitie tot een melding.

Basismodel meldcode

De overheid heeft het basismodel meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling opgesteld. Sectoren en branches hebben dit voorbeeld vertaald naar hun achterban. Vervolgens maken instellingen en organisaties op hun beurt een vertaling naar hun werkpraktijk: zij beschrijven wie welke stappen zet bij een vermoeden van kindermishandeling of huiselijk geweld. Elke meldcode omvat dezelfde 5 stappen zoals opgenomen in het basismodel. Dat vergemakkelijkt de samenwerking tussen professionals en organisaties.

Meldrecht

De meldcode is nadrukkelijk geen meldplicht. Organisaties zijn verplicht een meldcode te hebben, professionals zijn verplicht te handelen volgens de stappen van de meldcode, maar het doorlopen ervan hoeft niet te leiden tot een melding.

In de Wet meldcode is wel opgenomen dat professionals het récht hebben te melden bij Veilig Thuis. Ook als gezinsleden daar geen toestemming voor geven. Het meldrecht houdt in dat professionals persoonsgegevens van volwassenen en kinderen mogen doorgeven aan Veilig Thuis, zodat zij een onderzoek naar de gezinssituatie kunnen starten. Bovendien mogen professionals informatie geven als Veilig Thuis daar vanwege het onderzoek om vraagt.

Stappenplan meldcode

Heb jij vermoedens van huiselijk geweld of kindermishandeling?

Wat moet je doen met de meldcode en vermoedens huiselijk geweld of kindermishandeling? Gebruik het [meldcode-stappenplan](#). Aan de hand van 5 stappen bepaal jij als professional of je melding moet doen bij Veilig Thuis en of er voldoende hulp ingezet kan worden.

STAP 1: [Breng signalen in kaart](#)

Breng signalen in kaart die je zorg bevestigen of ontkrachten. Leg signalen en vervolgstappen objectief en feitelijk vast in het dossier. Voer indien nodig [de kindcheck](#) uit.

STAP 2: [Overleg met een deskundige collega of Veilig Thuis](#)

Overleg met een deskundige collega om signalen te duiden. Raadpleeg zo nodig Veilig Thuis. Neem bij eengerelateerd geweld, huwelijksdwang of vrouwenbesnijdenis direct contact op met Veilig Thuis.

STAP 3: [Praat met ouders en het kind](#)

Bespreek je zorgen zo snel mogelijk met de ouders/verzorgers van het kind en het kind zelf. Alleen als jouw veiligheid of die van het kind in gevaar kan komen door een gesprek kan hiervan worden afgezien.

STAP 4: [Weeg het geweld](#)

Maak een inschatting van de aard en de ernst van de situatie op basis van signalen, het overleg met een collega en de gesprekken met ouders en het kind. Vraag bij twijfel advies aan Veilig Thuis. Bij een reële kans op schade: melden.

STAP 5: [Beslis: Is melden nodig? Is hulpverlening nodig?](#)

Als je het kind voldoende kunt beschermen, bied of organiseer je de noodzakelijke hulp. Als de situatie acuut of structureel onveilig is, doe je een melding bij Veilig Thuis en beslis je samen welke hulp je zelf kunt organiseren. Lees voor

Hoe deze stappen op sws OpWier doorlopen worden:

1. Signalen in kaart brengen Hierbij kan ter extra ondersteuning en voor tips gebruik worden gemaakt van: - https://www.augeo.nl/nl-nl/themas/meldcode/meldcode-stappenplan/stap-1-meldcode/ - https://signalenkaart.nl/ en Breng signalen objectief in kaart die je zorg bevestigen of onkrachten. Leg signalen en vervolgstappen objectief en feitelijk vast in het dossier. Voer indien nodig de kindcheck uit.	Zodra er signalen zijn die een vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling bevestigen of onkrachten, wordt deze vastgelegd in het dossier. De stappen die zijn gezet en de besluiten die worden genomen worden beschreven. Ook wordt vastgelegd wie er is geraadpleegd en wat er in dat overleg is afgesproken. Kindcheck* oudersignalen vastleggen die reden geven tot zorg. Als kind zelf om hulp vraagt, Veilig Thuis inschakelen. Kijk ook naar signalen die het vermoeden onkrachten (bijv. medische verklaring waarom kind vaak blauwe plekken heeft oid) *https://www.augeo.nl/nl-nl/kindcheck/
2. Overleg met een collega of veilig thuis Hierbij kan ter extra ondersteuning en voor tips gebruik worden gemaakt van: - https://www.augeo.nl/nl-nl/themas/meldcode/meldcode-stappenplan/stap-2-meldcode/ • Bij twijfel: Veilig Thuis (anoniem) • Bij twijfel: letsdeskundige	De signalen worden met de aandachtsfunctionaris huiselijk geweld en kindermishandeling of vertrouwenspersoon en de directie besproken. Bij twijfel wordt Veilig Thuis om advies gevraagd. Dit gebeurt anoniem, de naam van het kind/gezin wordt niet genoemd. Alle gesprekken en afspraken worden gedocumenteerd (met wie, wanneer en welke afspraken).
3. Praat met ouders en het kind Hierbij kan ter extra ondersteuning en voor tips gebruik worden gemaakt van: - https://www.augeo.nl/nl-nl/themas/meldcode/meldcode-stappenplan/stap-3-meldcode/	De signalen worden met de betrokkene(n) besproken door degene die in eerste instantie de signalen heeft opgevangen. Deze kan ondersteund worden door de vertrouwenspersoon, de directie of de intern begeleider. Eventueel kan hierbij ook hulp van Veilig Thuis ingeschakeld worden. Vooraf wordt het doel van het gesprek besproken en vastgelegd vanuit welke (concrete) zorgen en signalen het gesprek gevoerd wordt. Tijdens het gesprek worden aantekeningen gemaakt die toegevoegd worden aan het dossier. Het gaat hierbij vooral om gemaakte afspraken.
4. Weeg het geweld Hierbij kan ter extra ondersteuning en voor tips gebruik worden gemaakt van: - https://www.augeo.nl/nl-nl/themas/meldcode/meldcode-stappenplan/stap-4-meldcode/	Minimaal twee personeelsleden (leerkracht, vertrouwenspersoon, IB, directeur oid) die bij de casus betrokken zijn beoordelen de veiligheidssituatie en beantwoorden de 5 vragen van het afwegingskader (zie bladzijde 7 en 8). Bij twijfel wordt altijd contact opgenomen met Veilig Thuis.

Gebruik het afwegingskader	Alle acties binnen deze stap worden gedocumenteerd.
Bij twijfel: altijd Veilig Thuis 5. Beslis: is melden nodig? Is hulpverlening nodig? Hierbij kan ter extra ondersteuning en voor tips gebruik worden gemaakt van: - https://www.augeo.nl/nl-nl/themas/meldcode/meldcode-stappenplan/stap-5-meldcode/	De directie of intern begeleider neemt indien nodig de vijfde stap. Ook bij deze stap worden alle afspraken gedocumenteerd. • Beslissen met Veilig Thuis Afweging 1: Is melden noodzakelijk? Melden is noodzakelijk als er sprake is van acute of structurele onveiligheid Afweging 2: Is hulpverlening (ook) mogelijk?

*De kindcheck is onderdeel van stap 1 van de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling. De kindcheck geldt voor alle professionals die werken met volwassen cliënten. Het doel is om kinderen in risicovolle situaties zo vroeg mogelijk in beeld te krijgen en goede hulp in gang te zetten. Maar wanneer voer je de kindcheck uit en hoe doe je dat?

Wat is de kindcheck?

De kindcheck is aan de orde als een volwassen of adolescente cliënt in een (medische) situatie verkeert die minderjarige kinderen (ernstige) schade kan veroorzaken. De kindcheck houdt in dat je je bij bepaalde groepen volwassenen nagaat of zij voor minderjarige kinderen zorgen en of kinderen daar veilig opgroeien. Denk bijvoorbeeld aan cliënten met ernstige psychische problemen, drugs- of alcoholverslaving of met een gewelddadige partner. Ga bij deze groepen cliënten ook na of zij zwanger zijn. En bij adolescente cliënten met dergelijke problemen ga je na of zij minderjarige broers of zussen hebben met wie zij in een huis wonen.

Bij een 'positieve kindcheck' volg je de [stappen van de meldcode](#). Is er geen reden tot zorg? Dan sluit je af en noteer je dat in het dossier.

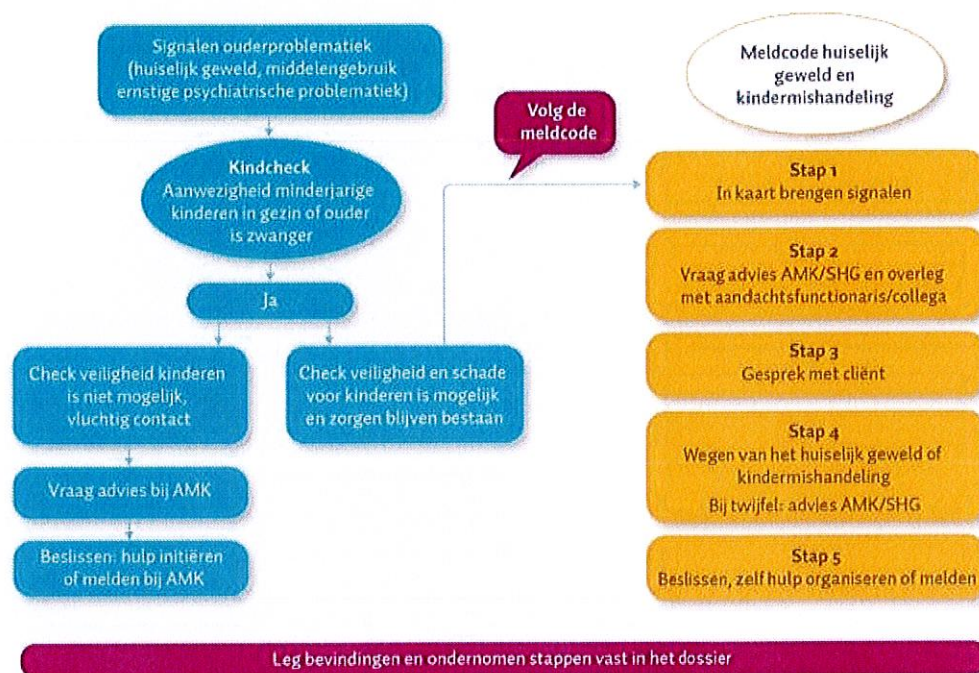
Professionals die met kinderen werken

Daarnaast geldt de kindcheck voor professionals die met kinderen werken, zoals in de jeugdgezondheidszorg of op een kinderafdeling. Ook hier kunnen 'oudersignalen' leiden tot zorgen om kinderen.

Zo voer je de Kindcheck uit

De Kindcheck valt onder stap 1 van de Meldcode: het in kaart brengen van signalen. Je kunt de Kindcheck uitvoeren met de hulp van dit stappenplan.

Stappenplan Kindcheck: hoe voer je de Kindcheck uit?

* Tijdschrift Kindermishandeling: www.tkmnieuws.nl

Het afwegingskader in de meldcode

Een afwegingskader ondersteunt een beroepskracht in de laatste stappen van de meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld. Het gaat dan om het wegen van het geweld, het beslissen of een melding noodzakelijk is en of het zelf organiseren van hulp mogelijk is. Het afwegingskader is beroepsgroepspecifiek. Voor sommige beroepsgroepen is er een afwegingskader voor stap 4 en 5 van de meldcode, voor anderen alleen voor stap 5.

Afwegingen:

In het afwegingskader worden vijf afwegingen gemaakt:

1. Vermoeden

Heb ik op basis van de stappen 1 tot en met 4 van de meldcode een vermoeden van (dreiging van) huiselijk geweld en/of kindermishandeling?

- Nee: Afsluiten en vastleggen in dossier
- Ja: Ga verder met afweging 2.

2. Acute of structurele onveiligheid

Schat ik op basis van de stappen 1 tot en met 4 van de meldcode in dat er sprake is van acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid?

- Nee: Ga verder met afweging 3
- Ja: Melden bij Veilig Thuis. De afwegingen 3 tot en met 5 worden samen met Veilig Thuis doorlopen.

3. Zelf hulp bieden of organiseren

Ben ik in staat effectieve hulp te bieden of organiseren om dreiging van (toekomstig) huiselijk geweld en/of kindermishandeling af te wenden?

- Nee: Melden bij Veilig Thuis
- Ja: Ga verder met afweging 4.

4. Aanvaarden van hulp

Aanvaarden de betrokkenen hulp om dreiging van (toekomstig) huiselijk geweld en/of kindermishandeling af te wenden en zijn zij bereid zich hiervoor in te zetten?

- Nee: Melden bij Veilig Thuis
- Ja: Hulp bieden of organiseren, ga verder met afweging 5.

5. Gewenst resultaat

Leidt de hulp binnen de gewenste termijn tot de noodzakelijke resultaten ten aanzien van de veiligheid en/of het welzijn (herstel) van alle betrokkenen?

- Nee: (Opnieuw) melden bij Veilig Thuis.
- Ja: hulp afsluiten met afspraken over het volgen van toekomstige (on)veiligheid met betrokkenen en samenwerkingspartners

Stap 5: Beslissen met Veilig Thuis:

1: Is melden noodzakelijk?

2: Is hulp inzetten/organiseren (ook) mogelijk?

De melder neemt bij een melding samen met Veilig Thuis de laatste drie vragen van het afwegingskader door.

N.B. De vijf afwegingsvragen worden altijd door minimaal twee personen vanuit school doorlopen en besproken. Er wordt verslaglegging gedaan van de uitkomsten van de bespreking en afweging

Normen

Het melden van mogelijke kindermishandeling en huiselijk geweld is een professionele norm. Dat betekent dat professionals die werken met kinderen en vermoedens hebben van kindermishandeling en huiselijk geweld verplicht zijn te handelen naar de stappen van de meldcode.

Het melden van mogelijke kindermishandeling en huiselijk geweld is in de volgende gevallen noodzakelijk:

- In **alle** gevallen van acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid.
- In alle **andere** gevallen waarin de beroepskracht meent dat hij, gelet op zijn competenties, zijn verantwoordelijkheden en zijn professionele grenzen, in onvoldoende mate effectieve hulp kan bieden of kan organiseren bij (risico's op) huiselijk geweld en/of kindermishandeling.
- Wanneer een beroepskracht die hulp biedt of organiseert om betrokkenen te beschermen tegen het risico op huiselijk geweld en/of kindermishandeling constateert dat de onveiligheid niet stopt of zich herhaalt.

Wettelijke verplichtingen

Verantwoordelijkheid

In deze meldcode staat wie verantwoordelijk is voor het invullen van het dossier.

Vertrouwelijke informatie

De school gaat vertrouwelijk met de informatie om. Alleen de direct betrokkenen hebben inzicht in het dossier.

Documenteren

In Parnassys komt bij het kind een verwijzing te staan van het bestaan van een dossier. Dit dossier staat op de 'directieschijf' op sharenet. Dit is een besloten account.

Instructie gebruik Kindcheck

De Kindcheck is onderdeel van de Wet Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling. Doel van de kindcheck is om meer kinderen in beeld te brengen die ernstig risico lopen mishandeld of verwaarloosd te worden door de situatie waarin hun ouder(s) verkeert of verkeren. De Kindcheck vindt plaats in stap 1 van de Meldcode.

De Kindcheck geldt voor alle beroepskrachten die onder de Wet verplichte Meldcode vallen.

De Kindcheck is gericht op beroepskrachten die contacten hebben met volwassen cliënten en niet met hun (klein-)kinderen, en daarom ook niet beschikken over kindsignalen. De Kindcheck is in alle gevallen aan de orde waarin de beroepskracht zich, vanwege de ernstige situatie van zijn volwassen cliënt, zorgen maakt over mogelijk aanwezige minderjarige kinderen. De Kindcheck geldt als een beroepskracht meent dat er, vanwege de toestand van zijn volwassen cliënt, risico's zijn op ernstige schade voor kinderen of een bedreiging van de veiligheid van kinderen die afhankelijk zijn van de zorg van cliënt. Zo geldt de Kindcheck bijvoorbeeld in geval van een ernstige (chronische) depressie, zware verslaving, (dreigende) huisuitzetting, geweld tussen huisgenoten, suïcidepoging.

NB:

- Ook het contact met een adolescent waarbij de beroepskracht zich zorgen maakt over eventueel aanwezige broertjes en zusjes in het gezin kan aanleiding zijn voor het uitvoeren van de Kindcheck;
- De Kindcheck geldt ook voor zwangere vrouwen.

Deskundigheid eengerelateerd geweld/meisjesbesnijdenis

Er gelden specifieke aandachtspunten als er sprake is van (een vermoeden van) eengerelateerd geweld. Zo dient men in deze zaken altijd een deskundige te raadplegen, omdat het collectieve karakter van deze vorm van geweld specifieke expertise vraagt. U kunt een op het gebied van eengerelateerd geweld deskundige raadplegen of Veilig Thuis.

Bij acute bedreiging van de veiligheid worden de stappen versneld, zo nodig binnen een uur.

Denk hierbij aan (vermoedens van) een gedwongen huwelijk, achterlating, eerwraak die op (zeer) korte termijn dreigen plaats te vinden. Niet ingrijpen kan leiden tot moeilijk of niet omkeerbare situaties. Neem in dergelijke gevallen direct contact op met een aandachtsfunctionaris eengerelateerd geweld bij de politie of een andere in uw eigen Meldcode vermelde deskundige op dit specifieke terrein.

Bijlagen

Bijlage 1 Zo voer je een kind check uit

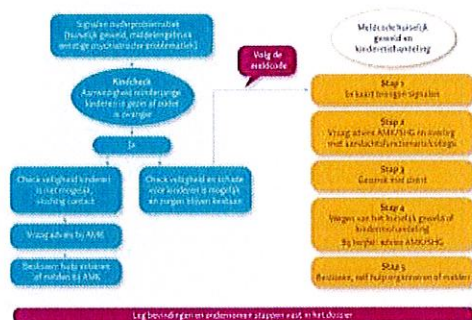
Tijdschrift Kindermishandeling
Juni 2014 Kindcheck

Zo voer je de Kindcheck uit

De Kindcheck valt onder stap 1 van de Meldcode: het in kaart brengen van signalen. Je kunt de Kindcheck uitvoeren met de hulp van dit stappenplan.

Stappenplan Kindcheck: hoe voer je de Kindcheck uit?

Extra informatie bij 'Signalen ouderproblematiek'

Het kan zijn dat je bij een volwassen client problemen signaleert die een risico voor opgroeiende kinderen kunnen inhouden. Je client heeft bijvoorbeeld te maken met partnergeweld, er is sprake van een dreigende huisuitzetting, je client heeft een vuurwapen in zijn of haar bezit, je client is chronisch depressief of is verslaafd aan alcohol of drugs. Het gaat dus om problemen die mogelijk bedreigend zijn voor de ontwikkeling van minderjarige kinderen, doordat deze problemen de veiligheid van de aanwezige kinderen in gevaar kan brengen of de ontwikkeling kan schaden.

Oudersignalen kun je ook opvangen als je voornamelijk met kinderen werkt, zoals in de kinderopvang, het onderwijs of de Jeugdgezondheidszorg. Zelfs als je niets merkt aan een kind, kan het zijn dat zijn ouders problemen heeft die minderjarige kinderen in gevaar kunnen brengen. Ook als je bij zwangere vrouwen of bij adolescenten ernstige problemen signaleert, moet er een belletje gaan rinkelen en voer je de Kindcheck uit.

Tijdschrift Kindermishandeling
Juni 2014 Kindcheck

Extra informatie bij 'Kindcheck'

Als je signalen van ouderproblematiek bij je client opvangt, ga je na of er minderjarige kinderen bij hem of haar wonen. Dat kunnen eigen kinderen zijn, maar ook bijvoorbeeld kinderen van een (nieuwe) partner. Bovendien kan het zijn dat jouw client regelmatig ergens verblijft waar ook minderjarige kinderen zijn, bijvoorbeeld van een familielid waar je client vaak op bezoek is. Bij zwangere vrouwen en bij adolescenten ga je na of er nog andere minderjarige kinderen bij hen in huis wonen.

Het gaat er dus om dat je nagaat of de client met ernstige problemen zorgt voor of regelmatig contact heeft met minderjarige kinderen.

Extra informatie bij 'Check veiligheid kinderen en schade voor kinderen'

In een gesprek met je client ga je na in hoeverre de kinderen waarvoor hij of zij zorgt, last hebben van de problemen. Het doel van dit gesprek is dat je beoordeelt of het nodig is om verdere stappen te (laten) ondernemen omdat de situatie van de ouder schadelijk is of kan zijn voor de kinderen. Kinderen hebben een veilige en stabiele omgeving nodig, waarin zij zich fysiek, sociaal en emotioneel kunnen ontwikkelen. In het gesprek met je client ga je na in hoeverre jouw client in staat is om de kinderen te verzorgen en te beschermen tegen gevaar. En of hij of zij dat samen met iemand doet.

Weggenomen of blijvende zorgen?

Het kan zijn dat je zorgen worden weggenomen door wat de client daarover vertelt. Bijvoorbeeld omdat je client vertelt dat er nog een andere ouder aanwezig is of dat de familie de kinderen opvangt. Het kan ook zijn dat je, door wat je ziet en hoort, nog steeds bezorgd bent over de situatie van de kinderen. Het gaat er dus niet om dat je moet inschatten hoe groot het risico is of hoe schadelijk de situatie is. In feite wil je alleen onderzoeken of je zorgen weggenomen kunnen worden. Als dat niet het geval is, moet je verder de stappen van de Meldcode volgen.

Dit artikel is verschenen in Tijdschrift Kindermishandeling: www.themnieuws.nl
Aankomen mogen worden overgenomen met toestemming van de redactie.

Bijlage 2 Links naar extra informatie en tips

- https://data.maglr.com/149/legacy/userfiles/usersdata/734/library/7731/pdfs/augeo_-_zo_voer_je_de_kindcheck_uit.pdf
- <https://www.augeo.nl/nl-nl/themas/meldcode/>
- <https://www.augeo.nl/nl-nl/kindcheck/stappenplan>
- <https://www.augeo.nl/nl-nl/wijzer-met-de-meldcode/>
- <https://www.augeo.nl/nl-nl/themas/meldcode/meldcode-stappenplan/>
- <https://www.augeo.nl/nl-nl/themas/kindermishandeling/>

Instemming MR

Datum:

25-6-2025

Handtekening:

Juni 2025

11